

Toivomusaloite 3

Marjaana Koskinen /sd ym.: Parlamentarismiin vahvistamista tarkoittavien esitysten laatimisesta

Eduskunnalle

Suomen Hallitusmuodon 23 §:ssä rajataan saman henkilön toimiminen tasavallan presidenttinä enintään kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi, siis yhteensä 12 vuodeksi. Vastaavasti kansanedustajien toimikautta ei ole rajattu, mutta kenties paikallaan olisi rajaus esim. kahteen tai kolmeen nelivuotiskauteen eli 8 tai 12 vuoteen. Kansanedustajien toimikauden rajaus olisi perusteltua mm. siksi, ettei maassamme olisi ammattipoliitikkoja, jotka eivät koskaan tee päivääkään muuta työtä, ja toisaalta pitkät kaudet eduskunnassa voivat vieraannuttaa kansanedustajat elävästä elämästä (laitostumisriski).

Valtiopäiväjärjestyksen 19 §:ään eli valtiopäivien aloittamisaikatauluun kaivattaisiin myös muutosta. Esimerkiksi vuonna 1995 valtiopäivät jatkuivat syksyllä 21.12.1995 asti, ja eduskunta kokoontui varsinaisille valtiopäiville 6.2.1996. Valtiopäiväjärjestykseen voisi tehdä muutoksen, että eduskunta kokoontuu varsinaisille valtiopäiville vuosittain 2. viikon alussa. Perusteellisen asioiden hoidon kannalta sekä asioiden ruuhkautumisen estämiseksi lyhyempi katkos valtiopäivien kokoontumisessa on perusteltua.

Toisenlainen ongelma kansanedustajan työn

mielekkyyden kannalta on virkamiesvallan ylivoimaisuus. Ministeriöiden korkeimmat virkamiehet ovat valiokunnissa yleensä lakien esittelijöinä, mutta ovat myös yleensä olleet valmistelussa esittelemänsä lain. Yleisenä piirteenä on myös havaittavissa, että virkamiehet ovat orientuneet kvantitatiivisen tiedon viitekehykseen ja tilastotieteellisten menetelmien käyttö on ylikorostunutta.

Tietysti yksittäisillä kansanedustajilla on valiokunnissa oikeus esittää toivomus, ketä asiantuntijaa kuullaan, mutta merkille pantavana piirteenä on ollut, että asiantuntijoina ovat yleensä yhdet ja samat virkamiehet, jotka ovat ministeriöiden ja instituutioiden huipulla.

Tämä on todellista vallan keskittymistä. Myös ministeriöiden virkamiesten virkojen tulisi olla määräaikaista eikä "ikuisuusvirkoja".

Edellä olevan perusteella ehdotamme eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin esitysten laatimiseksi virkamiesvallan vähentämiseksi ja parlamentaarisuuden lisäämiseksi.

Helsingissä 14 päivänä helmikuuta 1996

Marjaana Koskinen /sd
Pia Viitanen /sd

Janina Andersson /vihr
Heikki Rinne /sd